

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D. a JUDr. Naděždy Treschlové

žalobce: X. X., nar. dne X.
státní občan Ukrajiny
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 15. 5. 2024, č.j. MV-26077/4/SO-2024

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení a obsah napadeného rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí ministra vnitra specifikovaného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl zamítnut jeho rozklad a současně bylo potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 1. 2024, č.j. MV-31419-29/VS-2023 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o udělení státního občanství České republiky (dále jen „žádost“) pro nesplnění podmínky

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dle § 14 odst. 6 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním občanství“).

2. Ze správního spisu zjistil soud následující skutečnosti. Žalobce podal žádost dne 28. 12. 2022 prostřednictvím Úřadu městské části Praha 10. Žádost byla následně dne 30. 1. 2023 postoupena správnímu orgánu I. stupně. Ten usnesením ze dne 13. 7. 2023, č.j. MV-31419-24/VS-2023 (dále jen „usnesení o přerušení řízení“) přerušil řízení a současně žalobce vyzval k předložení specifikovaných dokladů ve smyslu § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
3. Následně vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí. V jeho odůvodnění uvedl, že žalobce nesplnil podmínku dle § 14 odst. 6 zákona o státním občanství, když v posledních třech letech přede dnem podání žádosti (od 28. 12. 2019 do 28. 12. 2022) neplnil řádně a včas povinnosti vyplývající z právních předpisů na úseku veřejného zdravotního pojištění. Dle vyúčtování pojistného měl žalobce od začátku tohoto období dluh na pojistném a bylo mu vyměřeno penále v různé výši. Důvody k prominutí splnění této podmínky dle § 15 odst. 4 zákona o státním občanství správní orgán I. stupně neshledal.
4. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce podal dne 23. 1. 2024 rozklad, který byl zamítnut napadeným rozhodnutím. V jeho odůvodnění se ministr vnitra ztotožnil s tvrzeními uvedenými v prvostupňovém rozhodnutí, tedy že žalobce nesplnil povinnost stanovenou § 14 odst. 6 zákona o státním občanství, když od začátku rozhodného období měl vůči zdravotní pojišťovně dluh hned několikrát a v různé výši. Dle ministra vnitra není v posuzovaném případě prostor pro přistoupení k postupu dle § 15 odst. 4 zákona o státním občanství, který umožňuje prominout nesplnění podmínky uvedené v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství. Zmiňované prominutí nelze dle ministra vnitra využít, jelikož žalobci měly vznikat nedoplatky vůči zdravotní pojišťovně také v průběhu samotného správního řízení o udělení občanství, a nelze tak dovodit, že by žalobce dostal svým zákonným povinnostem jakožto státní občan. V rozhodnutí se také ministr vnitra vyjádřil k principu solidarity, na kterém celý systém veřejného zdravotního pojištění stojí, kdy předpokladem jeho fungování je řádná a včasná úhrada pojistného. Ministr vnitra se také věnoval námitce žalobce, že nedoplatky na zdravotním pojištění měly vznikat v důsledku chyby účetní, kterou si žalobce vybral. Dle názoru ministra vnitra se však nikdo nemůže zbavit zákonné povinnosti jejím přenesením na třetí osobu. Nad rámec uvedeného musel být žalobce srozuměn s tím, že platby nastavené jím či jeho účetní nemohou odpovídat částkám a termínům stanoveným právními předpisy, jelikož penále a vyúčtování s rekapitulací plateb byla žalobci zasílána již od roku 2010. Ministr vnitra na závěr rozhodnutí uvedl, že žalobci je třeba ponechat delší čas, aby žalobce prokázal, že dostojí svým zákonným povinnostem.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce v žalobě uvedl, že ze znění ustanovení § 14 odst. 6 zákona o státním občanství plyne diskreční pravomoc správního orgánu, když toto ustanovení stanoví, že žádost o státní občanství může být zamítnuta pro závažné porušení zákonných povinností. Dle žalobce je tak na posouzení správního orgánu, co považuje za závažné porušení, a jaké pochybení je možné ve vztahu k žádosti akceptovat a to např. ve vztahu k jinak bezproblémovému životu cizince. Žalobce v žalobě tvrdí, že ač je hrazení pojistného na zdravotní pojištění dozajista důležitou povinností, je nezbytné vždy pečlivě posoudit každý jednotlivý případ. Žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dále v žalobě uvedl, že důvody pro nehrazení pojistného mohou být různé a je třeba rozlišovat, zda cizinec nehradil pojistné z důvodu lhotejnosti k právnímu řádu či z důvodu administrativní chyby účetního profesionála, jehož služeb cizinec využil za účelem řádného plnění svých povinností.

6. Žalobce dále nerozporoval, že za dobu svého pobytu na území České republiky vykázal nedoplatky na pojistném, nicméně tyto nedoplatky byly jen v řádu nižších jednotek tisíc korun. Nedoplatky žalobce již dávno narovnal a přijal opatření zamezující opakování podobné situace. Na závěr žaloby uvedl žalobce, že je v České republice natolik pracovně, rodinně, společensky a majetkově integrován, že by negativní vyřízení znamenalo jen přepjatý formalismus, který není v souladu se skutečným stavem jeho zapojení do společnosti v České republice. Tato svá tvrzení podpořil žalobce odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č.j. 5 Afs 16/2003-56.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný soudu ve vyjádření k žalobě navrhl, aby žalobu zamítl. Uvedl, že žalobce žalobou napadá spíše rozhodnutí správního orgánu I. stupně a odkázal také na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K námitce přepjatého formalismu při rozhodování projednávané věci uvedl žalovaný, že jak správní orgán I. stupně, tak ministr vnitra se v řízení podrobně zabývali závažností porušení povinností žalobcem. S odkazem na napadené rozhodnutí žalovaný konstatoval, že závažnost jednání žalobce je spatřována především v recidivě a dlouhodobosti porušování zákonných povinností žalobce v oblasti veřejného zdravotního pojištění. Žalovaný dále uvedl, že rozhodnutí respektuje zásadu legitimního očekávání, když v obdobných případech, kdy žadatel dlouhodobě a opakovaně neplní povinnosti dle § 14 odst. 6 zákona, jsou žádosti vždy zamítány. Žalovaný zopakoval, že nebylo možné přistoupit k prominutí splnění uvedené podmínky dle § 15 odst. 4 zákona, jelikož žalobci vznikaly nedoplatky i v průběhu samotného správního řízení. K odkazu žalobce na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č.j. 5 Afs 16/2003-56 žalovaný uvedl, že předmětný rozsudek je vzhledem k projednávané věci bezpředmětný, jelikož v tam posuzované věci bylo o žádosti o udělení státního občanství rozhodováno dle zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.
8. Na závěr žalovaný uvedl, že integrace žalobce do společnosti nebyla nikdy nijak zpochybňována a jeho žádost o státní občanství byla zamítnuta pro nesplnění zákonné podmínky uvedené v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, a přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“). Při přezkoumávání soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
10. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy.
11. Podle § 14 odst. 6 zákona o státním občanství státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který v posledních 3 letech předcházejících dni podání žádosti neporušil

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

závažným způsobem povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území České republiky, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanost, daně, cla, odvody a poplatky, vyživovací povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území České republiky, nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je žadatel přihlášen k pobytu, jde-li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti.

12. Podle § 15 odst. 4 zákona o státním občanství splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 6 může být prominuto, pokud žadatel odstranil způsobený škodlivý následek nebo učinil účinná opatření k jeho odstranění.
13. Soud předně zdůrazňuje, že platná právní úprava nezakládá nárok na udělení českého státního občanství, tudíž soudy jsou oprávněny přezkoumávat toliko případné překročení mezí správního uvážení a porušení principu ochrany legitimního očekávání v žalobou napadeném rozhodnutí.
14. Z podkladů založených do správního spisu nepochybně vyplývá, že žalobce v posledních třech letech předcházejících dni podání žádosti porušil závažným způsobem povinnosti vyplývající ze zvláštních právních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, když dlouhodobě neodváděl pojistné na veřejné zdravotní pojištění, čímž mu vznikaly průběžné nedoplatky (často i v řádu tisíců korun) na pojistném na veřejné zdravotní pojištění a penále. Maximální dluh na pojistném dosáhl v prosinci 2022 částky 12.057 Kč. V případě žalobce nešlo o jednorázové porušení povinností, ale o dlouhodobý stav, když žalobci vznikaly nedoplatky v průběhu celého rozhodného období, ale také před rozhodným obdobím a po samotném podání žádosti, přičemž teprve poté žalobce své nedoplatky uhradil. Následně dne 17. 3. 2023 však žalobce hradil znovu dlužné pojistné, a to tedy již v době, kdy probíhalo správní řízení o žádosti o udělení občanství.
15. Žalovaný při rozhodování o udělení státního občanství zkoumá taxativně vymezené zákonné podmínky. To, zda žadatel tyto podmínky splnil, posuzuje žalovaný podle vlastního správního uvážení, které musí respektovat obecné právní principy a hodnoty, zejména přiměřenost, rovnost, důstojnost a legitimní očekávání (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006 č.j. 2 As 31/2005-78, ze dne 13. 3. 2008 č.j. 5 As 51/2007-105 nebo ze dne 20. 8. 2009 č.j. 5 As 39/2009-81). Jak vyplývá z odůvodnění napadeného i prvostupňového rozhodnutí, správní orgány náležitě zhodnotily smysl a účel podmínky stanovené v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství ve vztahu k charakteru a závažnosti zjištěného porušení povinností žalobce a současně přihlédly i k jeho pozdějšímu chování. Žalobce povinnost platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění neplnil opakovaně a dlouhodobě, a to i v průběhu správního řízení. Žalovaný dospěl k závěru, že šlo o závažné porušení zákonem stanovené povinnosti, a v návaznosti na to dovodil, že žalobce nesplnil zákonnou podmínku pro udělení státního občanství. Soud s tímto závěrem správních orgánů souhlasí a považuje jej za řádně odůvodněný. Žalovaný řádně odůvodnil, v čem spatřuje onu závažnost v dlouhodobém a recidivním porušování právních předpisů v oblasti veřejného zdravotního pojištění. Žadatel o státní občanství je povinen respektovat právní řád hostitelského státu a plnit povinnosti, které z něj plynou. Veřejné zdravotní pojištění je v České republice založeno na solidárním systému, který je financován průběžně z odvodů jednotlivých pojištěnců. Včasné a řádné odvádění pojistného je tak jedním z nezbytných předpokladů pro řádné fungování tohoto systému a případná pochybení při úhradě pojistného tento systém ohrožují (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 8. 2023,

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

č.j. 11 A 78/2023-28). Opožděné platby pojistného ze strany žalobce proto nelze považovat za nezávažné opomenutí.

16. K námitce přepjatého formalismu soud dále doplňuje, že za přepjatý formalismus nelze považovat dodržování pravidel stanovených zákonem, obzvláště v případech, kdy správní orgán podrobně zkoumá smysl a účel použité normy a řádně odůvodní její využití.
17. Jak uvedl Městský soud v Praze již v rozsudku ze dne 30. 8. 2022, č.j. 6 A 89/2020-26, „*Smyslem a účelem předmětné podmínky pro udělení státního občanství je vyloučit z možnosti nabytí státního občanství České republiky žadatele, který po dobu svého dosavadního pobytu na území České republiky porušoval právní předpisy, neboť je důvodné reálné nebezpečí, že by takový cizinec pokračoval v závažném porušování právních povinností i jako občan České republiky.*“ Takové důvodné reálné nebezpečí v posuzovaném případě lze vzhledem k výše popsáným skutkovým okolnostem u žalobce shledat, což správní orgány ve svých rozhodnutích náležitě popsaly a dostatečně se zabývaly i závažností porušení povinnosti žalobce (výše nedoplatek, opakované porušování atd.). Zamítnutí žádosti správními orgány však nelze vnímat jako trest, ale jako dodržování zákonných pravidel, které jsou správním orgánům vytyčeny. Jak správně uvádí žalovaný ve svém vyjádření a stejně tak správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí, žalobci je nezbytné ponechat více času na osvojení si právních povinností.
18. Podle ust. § 15 odst. 4 zákona o státním občanství je prominutí uvedené podmínky na uvážení správního orgánu (srov. výraz „může“), a soudní přezkum této úvahy je tak z povahy věci omezen. Danou úvahu je soud oprávněn přezkoumávat pouze z pohledu toho, zda žalovaný nepřekročil meze správního uvážení, nebo zda jej nezneužil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), přičemž v žádném případě nemůže nahrazovat správní uvážení uvážením soudu (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. IV. ÚS 49/04). Vzhledem k výše uvedenému soud konstatuje, že správní orgány obou stupňů se dostatečně podrobně a důkladně vypořádaly s možností prominutí předmětné povinnosti. Jejich doložená tvrzení, že žalobce škodlivý následek před podáním žádosti odstranil, nicméně po většinu rozhodného období tří let před podáním žádosti a v průběhu samotného správního řízení o žádosti své povinnosti závažným způsobem porušoval, hodnotí soud jako srozumitelnou a racionální. Jak je zřejmé z odůvodnění správních rozhodnutí obou stupňů, ze strany žalobce došlo k opakovanému porušení právních předpisů za delší časové úseky; jeho špatná platební morálka tak vedla k závěru neaplikovat liberační ustanovení § 15 odst. 4 zákona o státním občanství, i když žalobce dlužné pojistné nakonec uhradil, a to i s přihlédnutím ke skutečnosti, že totožnou povinnost žalobce porušil i v průběhu správního řízení.
19. Soud souhlasí i se závěrem správního orgánu, že rodinné vazby žalobce a délka jeho pobytu na území České republiky jsou podstatné pro posouzení odlišných hledisek žádosti (§ 13 odst. 1 zákona o státním občanství), nikoli pro účely § 14 odst. 6 a potažmo § 15 odst. 4 zákona o státním občanství. Integrace cizince do společnosti je totiž pouze jednou z podmínek, které musí cizinec kumulativně naplnit, aby bylo možné jeho žádost o udělení státního občanství úspěšně vyřídit.

20. S ohledem na shora uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. prvním výrokem tohoto rozsudku zamítl. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud o věci samé bez nařízení ústního jednání.
21. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku tohoto rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. listopadu 2024

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu